

Redegørelse om inspektion af hvidvaskområdet i Grønlandsbanken

Indledning

Finanstilsynet var i maj 2018 på inspektion i Grønlandsbanken, Aktieselskab (banken). Inspektionen var en undersøgelse af hvidvaskområdet som led i det løbende tilsyn med banken. Inspektionen omfattede bl.a. bankens risikovurdering, politikker og procedurer, kundekendskab og det interne kontrol setup.

1. Risikovurdering og sammenfatning

Banken er det største pengeinstitut i Grønland og har hovedkontor i Nuuk. Banken har ud over hovedkontoret fem filialer i mindre byer i Grønland og er uden for Nuuk det eneste pengeinstitut. Ud over de egentlige filialer er der i ca. 50 bygder mulighed for kontooprettelse, kontante ind- og udbetalinger og kontooverførsler i KNIs bygdebutikker (Pilersuisoq) under det såkaldte By-Bygd-Bank-system.

Det er Finanstilsynets vurdering, at bankens iboende risiko for at blive misbrugt til hvidvask eller finansiering af terrorisme er normal til høj vurderet i forhold til gennemsnittet af finansielle virksomheder i Kongeriget Danmark.

Der er herved lagt vægt på, at banken i overvejende grad udbyder sædvanlige bankprodukter og hovedsagelig har kunder i Grønland. Etablering af kunde-forhold med kunder uden for rigsfællesskabet sker sjældent og kræver godkendelse i bankens direktion. Banken udbyder ikke komplicerede finansielle produkter eller private banking. Banken angiver, at mange af bankens kunder har et lille forretningsomfang, og at der bortset fra indlånskonti og kortprodukter hovedsagelig udbydes lavrisikoprodukter. Banken har kundeforhold med stort set samtlige grønlændere og banken er ofte kundernes eneste bankforbindelse. Området for kontante transaktioner, som indebærer en forhøjet risiko for hvidvask og terrorfinansiering ses på den anden side at være stort, idet de særlige geografiske forhold nødvendiggør brugen af By-Bygd-Bank-Systemet, der i sin struktur indebærer en potentiel risiko.

Inspektionen giver anledning til tilsynsmæssige reaktioner på et antal områder. Henset til den tid, der er gået siden inspektionens foretagelse, er Finanstilsynet klar over, at forholdene i banken kan have ændret sig betydeligt.

Banken får et påbud om at opdatere sin risikovurdering således, at den også forholder sig til bankens risiko for at medvirke til terrorfinansiering.

Banken får herudover et påbud om at sikre, at der indhentes tilstrækkelige oplysninger om formål med og omfang af alle kundeforhold og udarbejde en tidsplan for opdatering af kundeoplysningerne i denne henseende.

Banken får endelig et påbud om at sikre, at der for alle virksomhedskunder indhentes oplysninger om og legitimation for virksomhedens reelle ejere og at udarbejde en tidsplan for opdatering af kundeoplysningerne i denne henseende.

Herudover har Finanstilsynet bemærkninger til bankens forretninger via By-Bygd-Bank systemet, som muliggør kontooprettelse, kontante ind- og udbetalinger og kontooverførsler gennem de lokale KNI butikker i ca. 50 bygder i hele Grønland. Systemet, der bygger på en aftale mellem banken og Grønlands Selvstyre, er en del af Grønlands infrastruktur. Det indeholder imidlertid i sin struktur elementer, der kan medføre en risiko i relation til forebyggelse af hvidvask og terrorfinansiering. Finanstilsynet finder, at det i en fremtidig ny aftale med selvstyret bør overvejes, hvordan de ovennævnte forhold kan imødegås.